

TS. VÕ VĂN NHÌ

GIẢNG VIÊN TRƯỞNG ĐẠI HỌC KINH TẾ
KHOA KẾ TOÁN - KIỂM TOÁN ĐH. KINH TẾ TP.HCM

HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH

**KẾ TOÁN DOANH NGHIỆP
THEO CHẾ ĐỘ KẾ TOÁN MỚI
HIỆN HÀNH**

(Theo Quyết định số 167/2000 QĐ-BTC ngày 25-10-2000
của Bộ trưởng Bộ Tài chính)

KTL 171

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ
HÀ NỘI - 2001

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

Y-201 18641

MỤC LỤC

<i>Hệ thống tài khoản kế toán áp dụng cho các doanh nghiệp</i>	7
CHƯƠNG 1. KẾ TOÁN VỐN BẰNG TIỀN & CÁC KHOẢN ỨNG TRƯỚC	13
I. KẾ TOÁN VỐN BẰNG TIỀN	13
1.1. Kế toán tiền tại quỹ	13
1.2. Kế toán tiền gửi ngân hàng	20
1.3. Kế toán tiền đang chuyển	28
II. KẾ TOÁN CÁC KHOẢN ỨNG TRƯỚC	29
2.1. Kế toán các khoản tạm ứng cho công nhân viên trong DN	29
2.2. Kế toán các khoản chi phí trả trước	33
2.3. Kế toán các khoản thế chấp, ký cược, ký quỹ	38
CHƯƠNG 2. KẾ TOÁN TÀI SẢN CỐ ĐỊNH TRONG DOANH NGHIỆP	40
I. KHÁI NIỆM VÀ NHIỆM VỤ KẾ TOÁN	40
1.1. Khái niệm	40
1.2. Nhiệm vụ kế toán	41
II. PHÂN LOẠI VÀ ĐÁNH GIÁ TSCĐ	41
2.1. Phân loại tài sản cố định	41
2.2. Tính giá tài sản cố định	42
III. KẾ TOÁN TÌNH HÌNH TĂNG, GIẢM TÀI SẢN CỐ ĐỊNH	43
3.1. Chứng từ kế toán	43
3.2. Kế toán chi tiết tài sản cố định	45
3.3. Kế toán tổng hợp tình hình tăng, giảm TSCĐ	52
IV. KẾ TOÁN KHẤU HAO TSCĐ	57
V. KẾ TOÁN SỬA CHỮA TÀI SẢN CỐ ĐỊNH	57
5.1. Kế toán sửa chữa nhỏ TSCĐ	58
5.2. Kế toán sửa chữa lớn TSCĐ	61
5.3. Kế toán nâng cấp TSCĐ	61
VI. KẾ TOÁN TÀI SẢN CỐ ĐỊNH DI THUẾ	61
6.1. Kế toán TSCĐ thuộc tài chính	63
6.2. Kế toán TSCĐ thuộc hoạt động	64
VII. KẾ TOÁN ĐÁNH GIÁ LẠI TÀI SẢN CỐ ĐỊNH	65
CHƯƠNG 3. KẾ TOÁN CÁC LOẠI VẬT LIỆU VÀ CÔNG CỤ, DỤNG CỤ TRONG DOANH NGHIỆP	65
A. KẾ TOÁN VẬT LIỆU	65
I. KHÁI NIỆM VÀ NHIỆM VỤ KẾ TOÁN	65
1.1. Khái niệm	65
1.2. Nhiệm vụ kế toán	66
II. PHÂN LOẠI VÀ TÍNH GIÁ VẬT LIỆU	66
2.1. Phân loại vật liệu	66

2.2. Tính giá vật liệu	67
III. KẾ TOÁN TÌNH HÌNH NHẬP KHẨU VẬT LIỆU	70
3.1. Chứng từ kế toán	70
3.2. Kế toán chi tiết tình hình nhập, xuất vật liệu	71
3.3. Kế toán tổng hợp tình hình nhập, xuất vật liệu	75
IV. KẾ TOÁN MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP KHÁC VỀ VẬT LIỆU	80
4.1. Kế toán kiểm kê vật liệu	80
4.2. Kế toán định giá lại vật liệu	81
4.3. Kế toán dự phòng giảm giá hàng tồn kho	81
4.4. Kế toán vật liệu theo phương pháp kiểm kê định kỳ	81

B. KẾ TOÁN CÔNG CỤ, DỤNG CỤ

CHƯƠNG 4. KẾ TOÁN TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG

I. KHÁI NIỆM VÀ NHIỆM VỤ KẾ TOÁN TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG	85
1.1. Khái niệm, ý nghĩa của tiền lương và các khoản trích theo lương trong SXKD	85
1.2. Nhiệm vụ kế toán tiền lương và các khoản trích theo lương	87
II. CÁC HÌNH THỨC TIỀN LƯƠNG, QUỸ TIỀN LƯƠNG	87
2.1. Các hình thức tiền lương	87
2.2. Quỹ tiền lương	92
2.3. Tiền lương chính và tiền lương phụ	93
III. HẠCH TOÁN LAO ĐỘNG	93
3.1. Hạch toán tình hình sử dụng số lượng lao động và thời gian lao động	93
3.2. Hạch toán kết quả lao động	94
3.3. Tính lương và trợ cấp BHXH	95
IV. KẾ TOÁN TỔNG HỢP TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG	96
4.1. Tài khoản kế toán sử dụng trong KT tiền lương, BHXH, BHYT và kinh phí công đoàn	97
4.2. Phương pháp phân ánh: trích theo lương	100
4.3. Ví dụ tổng hợp	105

CHƯƠNG 5. KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM TRONG DOANH NGHIỆP

I. KHÁI NIỆM VÀ NHIỆM VỤ KẾ TOÁN	100
1.1. Khái niệm	100
1.2. Nhiệm vụ kế toán	110
II. NỘI DUNG TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM	110
2.1. Phân loại chi phí sản xuất	110
2.2. Xác định đối tượng hạch toán chi phí sản xuất và đối tượng tính Z sản phẩm	111

2.3. Xác định phương pháp hạch toán chi phí sản xuất phát sinh vào đối tượng hạch toán chi phí sản xuất hoặc đối tượng tính Z.....	112
2.4. Xây dựng các loại sổ kế toán chi phí sản xuất	113
2.5. Xác định kỳ hạn tính giá thành và phương pháp đánh giá sản phẩm dở dang	117
2.6. Vận dụng phương pháp tính giá thành	118
III. QUY TRÌNH KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH Z SẢN PHẨM TRONG DN	119
3.1. Kế toán chi phí nguyên vật liệu trực tiếp	120
3.2. Kế toán chi phí nhân công trực tiếp	121
3.3. Kế toán chi phí sản xuất chung	122
3.4. Kế toán tổng hợp chi phí sản xuất và tính Z	124

IV. KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM CỦA HOẠT ĐỘNG SXKD CHÍNH	125
4.1. Giữa các bộ phận sản xuất phụ không có nghiệp vụ cung cấp sản phẩm lao vụ cho nhau	126
4.2. Giữa các bộ phận sản xuất phụ có nghiệp vụ cung cấp sản phẩm lao vụ cho nhau	128

V. KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM CỦA HOẠT ĐỘNG SXKD CHÍNH	133
5.1. Phương pháp đánh giá sản phẩm dở dang	133
5.2. Phương pháp tính giá thành sản phẩm	135

VI. KẾ TOÁN CÁC KHOẢN THIẾT HẠI TRONG SẢN XUẤT	134
6.1. Kế toán sản phẩm hỏng	134
6.2. Kế toán thiệt hại ngừng sản xuất	136

VIII. KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM THEO PHƯƠNG PHÁP KIỂM KÊ ĐỊNH KỲ	137
---	-----

CHƯƠNG 6. KẾ TOÁN THÀNH PHẨM VÀ TIÊU THU VÀ XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ TIÊU THU .....

I. KẾ TOÁN THÀNH PHẨM	138
1.1. Khái niệm thành phẩm, bán thành phẩm	138
1.2. Nhiệm vụ kế toán thành phẩm	139
1.3. Đánh giá thành phẩm	141
1.4. Kế toán chi tiết thành phẩm	141
1.5. Kế toán tổng hợp thành phẩm	142
II. KẾ TOÁN QUA TRÌNH TIÊU THU THÀNH PHẨM	142
2.1. Kế toán doanh thu bán hàng	144
2.2. Kế toán giảm giá hàng bán	145
2.3. Kế toán hàng bán bị trả lại	145
2.4. Kế toán chiết khấu bán hàng (chiết khấu thanh toán)	146
2.5. Kế toán thuế GTGT, thuế tiêu thụ đặc biệt, thuế xuất khẩu phải nộp	149

III. KẾ TOÁN XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ TIÊU THU	180
3.1. Doanh thu bán hàng thuần	181
3.2. Giá vốn hàng bán	180
3.3. Chi phí bán hàng	182
3.4. Chi phí quản lý doanh nghiệp	182
3.5. Kế toán xác định kết quả tiêu thụ	188

CHƯƠNG 7. KẾ TOÁN HOẠT ĐỘNG TÀI CHÍNH & CÁC KHOẢN BẤT THƯỜNG 190

A. KẾ TOÁN HOẠT ĐỘNG TÀI CHÍNH 190

I. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG 190

1.1. Khái niệm	190
1.2. Phân loại hoạt động đầu tư tài chính	190
1.3. Nhiệm vụ kế toán	190

II. KẾ TOÁN CÁC KHOẢN ĐẦU TƯ TÀI CHÍNH 191

2.1. Nội dung và nguyên tắc hạch toán	191
2.2. Kế toán tổng hợp	192

III. KẾ TOÁN CÁC KHOẢN GÓP VỐN LIÊN DOANH 195

3.1. Nội dung và nguyên tắc kế toán	195
3.2. Kế toán tổng hợp	196

IV. KẾ TOÁN CÁC KHOẢN ĐẦU TƯ TÀI CHÍNH VÀ KINH DOANH VỀ VỐN KHÁC 200

4.1. Kế toán hoạt động đầu tư kinh doanh bất động sản	200
4.2. Kế toán hoạt động cho vay vốn	201
4.3. Kế toán hoạt động cho thuê tài chính	201
4.4. Kế toán hoạt động cho thuê tài sản cố định với thời hạn ngắn (dạng cho thuê hoạt động)	202

V. KẾ TOÁN DỰ PHÒNG GIẢM GIÁ CHỨNG KHOÁN TRONG ĐẦU TƯ TÀI CHÍNH 204

5.1. Nguyên tắc kế toán	205
5.2. Phương pháp kế toán	205

VI. KẾ TOÁN THU NHẬP CHI PHÍ VÀ XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG TÀI CHÍNH 206

6.1. Kế toán thu nhập hoạt động tài chính	206
6.2. Kế toán chi phí hoạt động tài chính	210
6.3. Kế toán xác định kết quả hoạt động tài chính	212

B. KẾ TOÁN CÁC KHOẢN BẤT THƯỜNG 211

I. KHÁI NIỆM - NHIỆM VỤ KẾ TOÁN 211

1.1. Khái niệm	211
1.2. Nhiệm vụ kế toán các khoản bất thường	211

II. KẾ TOÁN THU NHẬP, CHI PHÍ VÀ XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG BẤT THƯỜNG 211

- 2.1. Nhu cầu và nguồn tài lực của các khoản kế hoạch
- 2.2. Kế toán thu nhập kế hoạch
- 2.3. Kế toán chi phí kế hoạch
- 2.4. Kế toán các định mức chi hoạt động kế hoạch

CHƯƠNG 8. KẾ TOÁN CÁC LOẠI NGUỒN VỐN TRONG DOANH NGHIỆP

I. KẾ TOÁN CÁC NGUỒN VỐN PHẢI TRẢ

- 1.1. Nhu cầu và khoản nợ phải trả
- 1.2. Nguồn tài lực thực hiện các khoản nợ phải trả
- 1.3. Kế toán các khoản nợ ngắn hạn
- 1.4. Kế toán chi hạn đầu hạn trả
- 1.5. Kế toán nợ dài hạn
- 1.6. Kế toán kỳ cuối, kỳ quá đầu hạn

II. KẾ TOÁN NGUỒN VỐN CHỦ HỮU

- 2.1. Mục đích yêu cầu chung về nguồn vốn chủ sở hữu
- 2.2. Kế toán nguồn vốn kinh doanh
- 2.3. Kế toán thành tích thành quả lao vụ của
- 2.4. Kế toán thành tích V giá
- 2.5. Kế toán phân phối các kết quả kinh doanh
- 2.6. Kế toán các quỹ và nghiệp vụ
- 2.7. Kế toán nguồn vốn đầu tư xây dựng cơ bản
- 2.8. Kế toán quỹ quản lý chi phí
- 2.9. Kế toán nguồn kinh phí và nghiệp vụ
- 2.10. Kế toán nguồn kinh phí đã hình thành TND

CHƯƠNG 9. KẾ TOÁN HÀNG HÓA

I. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ TỔ CHỨC KẾ TOÁN HÀNG HÓA

- 1.1. Đặc điểm hoạt động kinh doanh thương mại
- 1.2. Nhiệm vụ cơ bản của kế toán hàng hóa
- 1.3. Thành quả hàng hóa

II. KẾ TOÁN QUẢ THÀNH HÓA HÀNG

- 2.1. Các phương thức mua hàng và chi trả chúng về chi nghiệp vụ mua hàng và bán hàng hàng mua nhập kho
- 2.2. Kế toán nghiệp vụ mua hàng trong nước
- 2.3. Kế toán nghiệp vụ nhập khẩu hàng hóa

III. KẾ TOÁN QUÁ TRÌNH BÁN HÀNG	
3.1. Kế toán bán hàng trong nước	274
3.2. Kế toán nghiệp vụ bán hàng xuất khẩu	274
IV. KẾ TOÁN CHI PHÍ THU MUA HÀNG HÓA	278
V. HẠCH TOÁN HÀNG HÓA TỒN KHO	282
5.1. Tại kho	284
5.2. Tại quầy, cùn hàng	284
5.3. Tại phòng kế toán	285
CHƯƠNG 10. BÁO CÁO TÀI CHÍNH	286
I. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG VỀ HỆ THỐNG BÁO CÁO TÀI CHÍNH (BCTC)	287
1.1. Bản chất của báo cáo tài chính	287
1.2. Vai trò của báo cáo tài chính	288
1.3. Tiêu chuẩn để đánh giá thông tin kế toán hữu ích trên báo cáo tài chính	288
II. BẢNG CÂN ĐỐI KẾ TOÁN	288
2.1. Khái niệm và kết cấu	288
2.2. Nguồn số liệu và phương pháp lập	289
III. BÁO CÁO KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH	308
3.1. Khái niệm và kết cấu	308
3.2. Nguồn số liệu và phương pháp lập báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh	309
IV. BÁO CÁO LƯU CHUYỂN TIỀN TỆ	327
4.1. Bản chất - tác dụng và nội dung của báo cáo lưu chuyển tiền tệ	327
4.2. Phương pháp và cách lập báo cáo lưu chuyển tiền tệ	327
V. THUYẾT MINH BÁO CÁO TÀI CHÍNH	342
5.1. Bản chất và ý nghĩa của Thuyết minh báo cáo tài chính	342
5.2. Nội dung của Thuyết minh báo cáo tài chính	342
5.3. Cơ sở lập Thuyết minh báo cáo tài chính	342
5.4. Phương pháp lập Thuyết minh báo cáo tài chính	344
5.5. Phương pháp lập một số chỉ tiêu phân tích	345
5.6. Ghi chú	352
PHỤ LỤC. BÀI TẬP ỨNG DỤNG CHO VIỆC GHI SỐ VÀ LẬP BCTC	352
I. NỘI DUNG BÀI TẬP	363
II. ĐỊNH KHOẢN	378
III. HƯỚNG DẪN GHI SỐ THEO HÌNH THỨC NHẬT KÝ CHUNG	